

Praha 12. dubna 2021

Č. j.: MZDR 14592/2021-4/MIN/KAN

MZDRX01FI035

MIMOŘÁDNÉ OPATŘENÍ

Ministerstvo zdravotnictví jako správní úřad příslušný podle § 80 odst. 1 písm. g) zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 258/2000 Sb.“), nařizuje postupem podle § 69 odst. 1 písm. i) a odst. 2 zákona č. 258/2000 Sb. k ochraně obyvatelstva a prevenci nebezpečí vzniku a rozšíření onemocnění COVID-19 způsobené novým koronavirem SARS-CoV-2 toto mimořádné opatření:

I.

S účinností ode dne 13. dubna 2021 se mění mimořádné opatření ze dne 6. dubna 2021, č.j. MZDR 14592/2021-3/MIN/KAN, a to takto:

1. Čl. I zní:

„I.

1. Dítěti, žákovi nebo studentovi, kterému není jiným mimořádným opatřením nebo krizovým opatřením zakázána osobní přítomnost na vzdělávání a který je dítětem nebo žákem mateřské školy, základní školy, základní školy speciální, oboru vzdělání Praktická škola jednoletá nebo Praktická škola dvouletá, žákem nebo studentem účastnícím se praktického vyučování nebo praktické přípravy na střední škole nebo vyšší odborné škole, žákem školy nebo studentem vyšší odborné školy, který se účastní skupinové konzultace nebo zkoušek na vyšší odborné škole, závěrečných zkoušek, maturitních zkoušek nebo absolutorii, umožní daná škola osobní přítomnost pouze tehdy, pokud

- a) nemá příznaky onemocnění COVID-19, a
- b) podstoupil ve frekvenci stanovené podle čl. III vyšetření prostřednictvím neinvazivního preventivního antigenního testu na přítomnost antigenu viru SARS-CoV-2, který si provedl sám nebo které mu byly provedeny jinou osobou a které mu poskytla škola (dále jen „preventivní antigenní test“), a prokáže se negativním výsledkem tohoto vyšetření, není-li ve čl. II stanoveno jinak.

Omezení podle věty první se nevztahuje na individuální konzultace a individuální prezenční výuku nebo jiné individuální činnosti. Škola může pro preventivní testování použít pouze testy určené pro sebetestování nebo Ministerstvem zdravotnictví povolené k použití laickou osobou.

2. V případě, že dítě, žák nebo student se středním nebo těžkým mentálním postižením, souběžným postižením více vadami nebo s poruchami autistického spektra nemůže ze zdravotních důvodů podstoupit preventivní antigenní test podle odstavce 1 písm. b) a doloží tuto skutečnost potvrzením vydaným poskytovatelem zdravotních služeb, považuje

se za dítě, žáka nebo studenta, jehož škola nebo školské zařízení, které navštěvuje, jsou uzavřeny z důvodu mimořádného opatření při epidemii.“.

2. V čl. VI odstavec 1 zní:

„1. V případě, že dítě, žák nebo student má pozitivní výsledek preventivního antigenního testu, tak škola dítěti, žákovi nebo studentovi, který byl 2 dny před provedením tohoto testu nebo 2 dny po jeho provedení v jedné třídě nebo skupině s tímto dítětem, žákem nebo studentem,

- a) neumožní osobní přítomnost na vzdělávání po dobu do zjištění výsledku konfirmačního RT-PCR testu na přítomnost viru SARS-CoV-2 dítěte, žáka nebo studenta s pozitivním výsledkem preventivního antigenního testu,
- b) opětovně umožní osobní přítomnost na vzdělávání v případě, že dítě, žák nebo student s pozitivním výsledkem preventivního antigenního testu doloží negativní výsledek konfirmačního RT-PCR testu na přítomnost viru SARS-CoV-2.“.

3. Za čl. XVI se doplňuje nový čl. XVII, který zní:

„XVII.

1. Škola všem ostatním osobám, na které se nevztahuje čl. I tohoto mimořádné opatření nebo mimořádné opatření Ministerstva zdravotnictví k testování zaměstnanců ve školách, umožní přítomnost u závěrečných zkoušek, maturitních zkoušek nebo absolutoríí, pouze pokud osoba nemá příznaky onemocnění COVID-19, a doloží, že

- a) prodělala laboratorně potvrzené onemocnění COVID-19, uplynula u ní doba izolace podle platného mimořádného opatření Ministerstva zdravotnictví a od prvního pozitivního POC antigenního testu na přítomnost antigenu viru SARS-CoV-2 nebo RT-PCR testu na přítomnost viru SARS-CoV-2 neuplynulo více než 90 dní,
- b) má negativní výsledek POC antigenního testu na přítomnost antigenu viru SARS-CoV-2 nebo RT-PCR testu na přítomnost viru SARS-CoV-2, které byly provedeny v posledních 7 dnech poskytovatelem zdravotních služeb podle aktuálně platného mimořádného opatření Ministerstva zdravotnictví k provádění testů,
- c) má negativní výsledek neinvazivního preventivního antigenního testu na přítomnost antigenu viru SARS-CoV-2, který si provedl sám nebo který mu byl proveden jinou osobou a který mu poskytla škola, ve které se koná závěrečná zkouška, maturitní zkouška nebo absolutorium, a které byly provedeny v posledních 7 dnech, nebo
- d) má vystavený certifikát Ministerstva zdravotnictví ČR o provedeném očkování proti onemocnění COVID-19, a od aplikace druhé dávky očkovací látky v případě dvoudávkového schématu podle SPC uplynulo nejméně 14 dní, nebo od aplikace první dávky očkovací látky v případě jednodávkového schématu podle SPC uplynulo nejméně 14 dnů.

2. Osobní přítomnost u závěrečné zkoušky, maturitní zkoušky nebo absolutoria škola umožní žákovi nebo studentovi také, pokud je preventivní antigenní test ve škole žáka nebo studenta proveden v posledních 7 dnech před jejím konáním a také, pokud žák nebo student předloží doklad o testu podle čl. II písm. b), který byl proveden v posledních 7 dnech.“.

Dosavadní čl. XVII až XIX se označují jako čl. XVIII. až XX.

4. V čl. XIII se číslo „XVII“ nahrazuje číslem „XVIII“.

II.

Toto mimořádné opatření nabývá platnosti dnem jeho vydání.

Odůvodnění:

Jiné mimořádné opatření Ministerstva zdravotnictví v zájmu ochrany veřejného zdraví i nadále stanovuje, s definovanými výjimkami, zákaz osobní přítomnosti dětí, žáků a studentů na vzdělávání ve školních zařízeních.

Prevence závažných infekčních onemocnění, která se přenáší cestou kontaminovaných kapének (aerosolu) spočívá v předcházení zvýšené koncentrace osob zejména v uzavřených prostorách. Prevenci dalšího šíření infekčních onemocnění se vzdušným mechanismem přenosu původce lze posílit dodržováním opatření, která omezují osobní kontakt v místech zvýšené koncentrace osob. Je proto potřebné použít nástroje k zajištění kontroly a řízení pohybu a provozu v takových místech.

Jedním z významných opatření je omezení kontaktů mezi jednotlivými osobami a omezení pohybu osob na nezbytné minimum. Ve školách a školských zařízeních dochází k intenzivním kontaktům mezi jednotlivými dětmi/žáky/studenty a pedagogickými pracovníky. S docházkou do škol a školských zařízení je spojena i související zvýšená mobilita a frekvence sociálních kontaktů při dopravě. Z důvodu uzavření škol jsou i tyto sociální kontakty omezeny.

Význam vzdělávání a práva na vzdělání a délka trvání omezení ve školství však vedou k potřebě najít cesty opětovného umožnění prezenčního vzdělávání. Vždy však musí být brána na zřetel ochrana veřejného zdraví.

Při setrvalé nepříznivé epidemiologické situaci v České republice je nezbytné při jakémkoliv uvolnění opatření ve školství využívat veškeré dostupné nástroje ke snižování rizika dalšího šíření nákazy.

Ministerstvo zdravotnictví je oprávněno podle ustanovení § 69 odst. 1 písm. i) zákona č. 258/2000 Sb. zakázat nebo nařídit další určité činnosti k likvidaci epidemie nebo nebezpečí jejího vzniku. Touto činností může být také strpění podrobení se testování jako podmínky účasti na prezenční výuce, zkouškách apod. Obdobný názor zastává také Městský soud v Praze, který ve svém rozsudku č.j. 11 A 127/2020-77 stanovil, že *„pod pojmy „likvidace epidemie“ nebo „likvidace nebezpečí vzniku epidemie“ je nutno spatřovat určitý proces, který vyžaduje postupné kroky směřující k tomuto cíli. Pod uvedené pojmy je tedy nutno zařadit i takové jednání, které zmírňuje šíření epidemie, ale také jednání, které zamezí, aby epidemie v určitých objektech (zde sociální zařízení) vůbec vznikla. Soud má za to, že napadeným opatřením nebyla stanovena právní povinnost bez dostatečné opory v zákoně o ochraně veřejného zdraví, i restriktivní výklad vede k závěru, že opatření, ukládající testování určité skupiny zaměstnanců je s přihlédnutím k jeho charakteru a intenzitě zásahu do práce opatřením, které je ustanovením § 69 odst. 1 písm. i) zákona o ochraně veřejného zdraví předvídatelným. Jde o opatření, které je předvídáno zákonem a pohybuje se tedy v mezích zákona.“*

Městský soud v Praze v témže rozsudku dále uvádí, že *„odpůrce (Ministerstvo zdravotnictví) je oprávněn formou mimořádného opatření nařídit uzavření zdravotnických zařízení či uzavření zařízení sociálních služeb. Takové nařízení svým charakterem a mírou zásahu*

do práv a svobod adresátů nepochybně zasahuje výrazně intenzivněji, než je opatření, ukládající testování pracovníků zařízení sociálních služeb. Jestliže zákonodárce umožnil odpůrci nařídit uzavření uvedeného typu zařízení, nelze dovozovat, že by odpůrce nebyl oprávněn k vydání typově méně intenzivního opatření, které ukládá testování zaměstnanců těchto zařízení. Napadeným opatřením uložené testování není do navrhovatelkou specifikovaných práv a svobod zasahováno srovnatelně intenzivním způsobem, jde o úpravu podmínky pro výkon práv pro určitý okruh subjektů. Ačkoliv jde o omezení, které není zanedbatelné a subjektivně může být pocíťováno jako nepříjemné, má soud za to, že se nedotýká podstaty ústavně zaručených práv a svobod takovým způsobem, aby soud dospěl k závěru o nedostatku působnosti odpůrce.” Stejnou argumentaci lze analogicky použít i v případě testování žáků, studentů, pedagogických pracovníků a ostatních zaměstnanců ve školách a školských zařízeních, jakož i dalších osob, jejichž přítomnost je ve škole či školském zařízení nutná, jelikož Ministerstvo zdravotnictví je také dle § 69 odst. 1 písm. b) zákona č. 258/2000Sb. oprávněno uzavřít školu nebo školské zařízení, stejně jako tomu je u sociálních zařízení v případě citovaného rozsudku. Toto mimořádné opatření je tedy méně invazivní, než-li by bylo opatření, které by vedlo k uzavření škol a školských zařízení, resp. zákazu konání všech zkoušek apod.

Škola je povinna chránit zdraví dětí, žáků a studentů, ale i zaměstnanců školy (§ 29 odst. 2 školského zákona a § 101 a násl. zákoníku práce). I za běžného stavu, ale o to více za stávající pandemie, platí, že do školy nesmí chodit osoby, které vykazují známky akutního onemocnění.

Bez prevence šíření nemoci COVID-19 by škola nemusela být v současné situaci bezpečným prostředím a mohlo by kvůli uvolnění opatření ve školství docházet ke zhoršení celkové epidemiologické situace. Pokud by taková situace nastala, pak by došlo k ohrožení zdraví ostatních spolužáků, pedagogických pracovníků a dalších osob, které se s nimi stýkají ve škole i mimo školu.

Za účelem nezpochybnitelného výkladu opatření se upřesňuje dikce čl. I, aby bylo zcela zřejmé, že škola má povinnost neumožnit osobní přítomnost na vzdělávání dítěti, žákovi nebo studentovi, který se nepodrobil pravidelnému testování. V případě, že se dítě, žák nebo student testování nepodrobí, ani nedisponuje alternativním dokladem, že není pozitivní na přítomnost viru SARS-CoV-2 (nebo jeho antigenu), má omluvenou absenci.

Opatření dále řeší situaci, kdy dítě, žáka nebo studenta nelze s ohledem na jeho zdravotní postižení pravidelně testovat. Jedná se především o osoby s poruchami autistického spektra či kombinovaným postižením. Pokud je v jejich škole umožněna podle jiného mimořádného opatření osobní přítomnost na vzdělávání, rodič ztrácí nárok na ošetrovné. V případě faktické nemožnosti dítě (žáka, studenta) otestovat, pak současně toto dítě nemůže školu osobně navštěvovat, přičemž v těchto případech se zpravidla jedná o děti, o které někdo musí celodenně pečovat. Z toho důvodu se zakládá fikce, že toto dítě se považuje za osobu, jíž není umožněna osobní přítomnost na vzdělávání. Rodiči tak v tomto případě zůstane zachován nárok na ošetrovné. Skutečnost, že dítě nelze ze zdravotních důvodů testovat, je třeba doložit lékařským potvrzením.

V případě závěrečných zkoušek, maturitních zkoušek a absolutorií se dále jednoznačně stanovuje, že i další osoby, které se těchto zkoušek účastní, musí být testovány, resp. test případně nahrazen jiným způsobem prokázání, že osoba nemá onemocnění COVID-19. Jedná se zejména o členy komise a další osoby podílející se na příslušných zkouškách, kteří nejsou zaměstnanci školy (protože na ně se vztahuje mimořádné opatření Ministerstva zdravotnictví ze dne 6. dubna 2021, č. j. MZDR 14592/2021-2/MIN/KAN). Opatření se dále

vztahuje na případnou veřejnost, která u některých forem zkoušek (např. ústních zkoušek před zkušební maturitní komisí) může být přítomna. Dalším takovým případem jsou pak osoby, které mohou být přítomny na základě podpůrných opatření, např. tlumočnický pro neslyšící, asistent nebo osobní asistent. Dále se povinnost testování vztahuje např. na zástupce České školní inspekce provádějící v průběhu zkoušky inspekční činnost. Dále se upravuje lhůta, kdy je nutné provést test u žáků a studentů, jelikož je nutné rozložit testování v čase. Ty jsou organizovány podle předem daných a v mnoha případech nezměnitelných časových lhůtách. Není proto reálné provádět testování krátce před samotnou zkouškou nebo o víkendu před konáním zkoušek.

**prof. MUDr. Petr Arenberger, DrSc., MBA, v. r.
ministr zdravotnictví**